

Vibrationer 23–25 §§ + bilaga 1

Arbetsmiljöer där vibrationer kan förekomma

Handhållna maskiner och verktyg, som vibrerar kraftigt, förekommer i många olika branscher. I första hand ska arbetsgivaren alltid välja maskiner och verktyg som vibrerar så lite som möjligt.

Arbetsgivaren är skyldig att vidta åtgärder vid vibrationsvärdet 2,5 m/s² (det så kallade insatsvärdet). Observera att det finns människor som får vibrationssskador vid lägre värden än så.

Besvär som kan uppstå

Vibrationer från handhållna maskiner och verktyg kan ge skador på blodkärl, nerver, muskler och leder.

Vibrationssskadade blodkärl drar lätt ihop sig vid kyla, fukt eller vibrationer, och hindrar blodflödet i kärlet. Fingrar och händer blir vita, och känseln försvinner. Detta kallas för sekundärt Raynauds fenomen.

Det finns en ökad risk för att vibrationer kan orsaka skador i blodkärlen hos arbetstagare som har

- bindvävssjukdomar
- Raynauds fenomen som utlösts av annat än vibrationer
- behandling med kärlsammandragande läkemedel
- vanor som kan medföra att kärlen drar ihop sig, exempelvis rökning eller snusning

Vibrationssskadade nerver ger domningar, stickningar och nedsatt känsel i fingrar och händer. Finmotoriken försämras, vilket ger en ökad fumlighet. Muskelstyrkan i händer och armar kan också vara nedsatt. Det kan vara svårt att klara av enkla vardagliga sysslor, som att knäppa knappar, hålla i en penna, hantera ömtåliga saker med mera. Exempel finns på personer som har svårt att greppa och lyfta sina barn.

Det finns en ökad risk för att vibrationer kan orsaka nervskador hos arbetstagare som har

- nervsjukdomar (neuropatier)
- diabetes
- underfunktion av sköldkörteln (hypothyreos)
- överkonsumtion av alkohol
- brist på vitamin B12.

Exempel på återkoppling till arbetsgivaren

Om en vibrationskada misstänks, eller konstateras, behöver arbetsgivaren få återkoppling om att det är olämpligt att arbetstagaren fortsätter att arbeta med handhållna vibrerande maskiner eller verktyg.

Arbetsgivaren behöver även få återkoppling om att de handhållna maskinerna eller verktygens vibrationer måste minska.

I bilaga 1 framgår vad som ska ingå i den medicinska kontrollen.

När medicinska kontroller ska anordnas

